

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kór., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Városi ügyek.

— Cselédügy, Cselédelhelyező intézet felállítása. —

Irta: HALMY GYULA.

Régen nem foglalkoztunk már ezzel a fontos témával lapunk hasábjain, pedig bizony ez megérdemli, hogy egy pár röpke szót írjunk róla a vezető helyen.

Fogaras egyéve elmúlt hogy rend. tau. város lett, de még a cselédügyet mindezideig nem látjuk kellőleg rendezve: „inter muros“.

Nincs ugyanis még most sem Fogarason: *cselédelhelyező intézet* mint az más rendes és nagyobb városokban van. Pedig ez kellene. Szükséges volna pedig első sorban is azért, hogy a gazda, vagy pláne maga az uriaszony ne szaladgáljon cseléd után, hanem lennének alkalmas cseléd szerződtetők, ahova csak be kellene jelenteni a cselédhiányt s nyomban szegődtenének oda ügyes, alkalmas, rendes cselédek.

Másodszor fontos az ilyen cselédelhelyezőintézet azért is, mert ott a cselédek — mint más helyen divik, — *állandó orvosi felügyelet és vizsgálat* alatt állanak s így nem fordulna elő azután az sem, hogy ha az egyik helyről elbocsátják a cselédet valami betegség miatt s a másik helyen pedig az: „urget necessitas!“ elvénél fogva, (mert nincs más) megfogadják tovább nem terjesztené a bajt. A cseléd természetesen titkolja baját, a család mitsem sejt róla, s így bizony a családtagok, akik elküldik vele a gyermekeket — nagyon könnyen elkaphatnak bármiféle betegséget.

Erre ugyan azt mondhatná valaki, hogy az olyan cseléd-, vagy általában sok cseléd, nem jelentkeznék a cselédelhelyező intézetben, hanem kézalatt

szegődnek el, mert úgy nem kellene fizetniök a gazdáknak a cselédközvetítőnek.

Igen de magán uton nem volna szabad fogadniok cselédet a gazdáknak csak a cselédelhelyező intézet révén, amely természetesen rendőri felügyelet alatt állana s megszabott áron közvetítené a cselédeket.

Igy azután rendszabályozva lenne a cselédügy részben Fogarason.

Ezen a réven lehetne fogadni mindig tiszta, rendes cselédeket, de ezek háta mögött rejlenék még mindig az óriási kérdőjel t. i. *hogyan erkölcsösöket-e?*

Mert tudjuk nálunk a *cseléd erkölcs* hadilábon áll, a jó fogalmával. A mérleg inkább az erkölcselenség felé hajlik. A „cseléd“ még mindig a társadalom legalsó fokán álló embert jelenti, pedig lám a vas a legolcsóbb, legkevésbé becsült fém és mégis a legnélkülözhetlenebb!

Az emberek is így vannak! Sok rászorul embertársa segítségére, mert sok a munkakérő és kevés a munkaadó, csekélységnek tartjuk a cselédkérdést, pedig fontos.

Igaz ugyan, hogy a cseléd ma már nagyobb ur, mint a gazdája! A hatóság által is becézgetett személyiség. Egy cselédpertől jobban félnek a rendőrségnél, mint a poloskától, mert az elmegy Ponciustól Pilátusig és sok tanácsadója van. Kényes ügy a cseléd per!

Pedig bizony nem érdemlik meg, mert manapság sok helyen többet dolgozik a háziasszony mint a cseléd, mert inkább meg-

csinálja ezt, vagy azt maga, mintsem, hogy annyi mérget, bosszúságot nyeljen nap-nap mellett.

De viszont sok helyen nagyon kímélik a cselédet, elkényeztetik s ha ilyen cseléd szigorubb helyre megy kényes lesz, nyegle, hajtós, rosszá válik és az e fajta epitheton ornanszokat a cseléd-könyvében a gazdának megrögzítenie manapság már nem szabad, „aut bene, aut nihil!“

A cseléd manapság már az a bizonyos eltört házi rossz, aki csak azért szolgál, hogy egyék jól, sokat, és keveset dolgozzék.

Ugy hogy már ők kifürkészik, hogy hol van kevés dolog, de jó fizetés és jó koszt s oda tendálnak, s úgy válogatnak épen a helyekben, mint a kondás a pergőben. A cseléd tehát *jó és rossz*. A jó cseléd elnevezést az ügyes, gyors, tiszta leány kapja leginkább, de aminek mérvadónak kellene lennie, az *erkölcs* nulla!

Pedig, hogy milyen fontos az erkölcs családunkra nézve, azt legjobban azok az asszonyok tudhatják, akik keveset vannak otthon, s így a gyermekek leginkább a cseléd égise alatt állanak s tanulják a jó erkölcsöt amint az beszél, vagy írja a szebbnél szebb epitheton ornanszokkal diszes leveleket „Ö“-nek!

Ilyen körülmények között azután maga a házi asszony teszi rosszá legtöbbször azt a cselédet, mert felügyelet hiányában tudja azt, hogy ez, vagy az szabad, hát eleinte tartózkodva, később

Sirolin

Elleni az étvágyat és a testisélyt, megszünteti a köhögést, vándorhol, égési izmódást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára évenkénti 4.— koronára.

aztán inkább függetlenül, szabadon cselekszik, míg az szokássá nem válik nála.

Bizony, bizony, sok történik oda haza, vagy a sétálás közben, mikor a szegény gyermek csinos bábnak felicomázva sétál a cseléddel és két felől egy-egy katonával, akik ilyenkor az „andung“ kedvéért egy két pohár sört vagy bort is megittak s hogy milyen épületes társalgást hallhat ilyenkor az a fogékony gyermeklélek, azt képzelhetni!?

Hiszen a cseléd már előre tudja, hogy mikor megy aszonya el s úgy rendezi be a háztartást.

Hosszu és szomorú tapasztalat bizonyítja, hogy a gyermekek a cselédtől megromolnak s a rossz nemtelen példa fiatal lelküket megmételtyezi. A szülő azt persze észre sem veszi, csak az tudja, ki a gyermekekkel foglalkozik és alkalma van a gyermek lelkületével megismerkedne.

Legtöbb helyen a gyermeknevelés az anyagondja, az ő reszortjába tartozik, mert az apa nincs otthon; hisz övé az élet gondja, na már most, ha az anya sincs otthon, lehet gondolni, hogy a tanuló gyermek hogyan végezheti kötelességeit! Pedig bizony az is sokszor előfordul, hogy nincs odahaza, mert van ám sok olyan anya, akinek az otthona, a családi tűzhely csak harmadrendű dolog. Első a fényűzés, a világ szemébe való por hintés és úgy jön végül a családi szentély.

Igy jön aztán az iskolában a szabályszerű, rossz, vagy szekunda stb. s mikor már késő, akkor van csak a „hadd el hadd!“ Lótás futás!

Szíveljék meg a cseléd tartók ezeket

az egyszerű hétköznapi sorokat, olvassák el az *anyák* s ha igazuk van ezeknek a szárnyas szavaknak, hát cselekedjenek úgy ezután, vagy ha „szamárságok“ hát dobják a tűzbe! Olvassa el ezeket a sorokat a hatóság is és állítson fel az ő égise alatt *cselédelhelyező intézetet* Fogarason!

Fogaras város multjából.

A jobbágyok nagyjára oláhok; Bivolár, Susuly, Puresca, Bukur, Nyicsul, Olá, Szekára, Kolosár, Kertész, Vancsa, Vojvodan, Russori, Vajdafalvi, Muntyán, Akszintye, Smuntina, Pásztor, Samojila, Inátye, Mengyel, Gonca, Timár, Pureselas, Sztánesuj, Sorbán, Brinzár, Hosu, Konta, Betlenár, Csucsura, Galacán, Herszenyi, Kokán.

Magyar talán: Molnár, Péter, Fekete. A zsellérek (inquilini) a Vadkertben laknak elkerített telkeken, melyeket a kincstartól kaptak; mint a szintén kincstári földre épített templom és zárda is mutatja, valamint a mai állapot és nevek is bizonyítja: rom. kath. németek: Braun, Zvedlenczki, Auermann, Plajsz, Binder, Pold, Svedler, Margareter, Gottfried, Train, Polinger, Henrik, Lossinger, Cigelmacher, Paur, Stadler, Eccel, Mattol, Kamp, Denis, Loncez, Snajder, Róth, Kropp, Ackelfeld, Deserius, Loncez, Krausz. Özvegyek: Vesperin, Binderin, Flajserin (igy!) Mellerin, Tilmanin, Hajszerin, Stadlerin.

Magyar: Csánkovszky, Rác, Tarisnyás, Detrich, Varga, Mohai, Székely, Felméri stb. (legalább is már ekkorra elmagyarosodtak.)

Oláh: Moldován, Brátuly, Hopsa, Barb, Helborán, Groza, Stan, Galacán, Csoknéta, Paskuly stb.

Cigány: Jankó cigány, Sztán cigány Lingar, Laekó Tuska stb.

Idegenek, kóborlók: cigány kovács, kaskötő és foltozó varga.

Tehát a város színét tevő nemesség

majdnem egészen, a szabadosok $\frac{3}{4}$ -e magyar volt, ehez hozzávéve az alsóbb rétegekben is elég számmal képviselt magyarságot, megállapíthatjuk, hogy 1750-ben abszolút többsége van a magyar ajkúaknak Fogaras városban.

II.

Foglalkozás: Tisztviselő (tisztelőbeli 15, katona 4, nagykereskedő 2, középkereskedő 3, kiskereskedő 6, nagyiparos 6, középiparos 193, gyárimunkás 3, (a kincstári papír malomban,) a többi östermelő, szolga, napszámos.

A kiskereskedők közt szerepel egy pénzváltó, nagykereskedő az Olt kincstári révén a vámszedő, volt 2 vizimalom, egy korcsma.

Egyes iparágak statisztikája: aranyműves 1, asztalos 2, borbély 3, (egyik a városi orvos) csizmadia 35, esztergyáros 2, fazakas 10, fűzős 2, gombkötő 5, himvarró 1, kádár 1, kerekos 3, kovács 10, közműves 3, hőtélverő 2, lakatos 1, mészáros 6, nyerges 1, órás 2, pék 1, szabó 8, szijgyártó 4, szücs 24, téglavető 1, timár 31, tüszős 3, varga 39, azonkívül 32 cigány: kovács, kaskötő, foltozó varga.

Mint ez adatoktól látszik, városunknak, meglehetősen fejlett bőripara volt, a bőrrel dolgozó mesteremberek száma jóval több, mint kétszerese az összes többinek, számottevő volt még az azóta elenyészett fazakas ipar, feltűnően satnya a sok erdőhöz képest a faipar és még nyoma sincz a később oly nevezetes kalap iparnak.

III.

A határ. Gazdaság. Allott a város 374 házból, melyek $\frac{257}{4}$ és $\frac{1}{4}$ adózó vagy hivátságos telken állottak, ide nem számítva az idegenek (többnyire cigányok) elkerített telkeit. Ez utóbbiak adózás alá nem eső kunyhóit sem számították a házak közé. Harom telek, melyeknek tulajdonosa rég elhalt örökös nélkül, üresen áll, mint vizes, építkezésre nem alkalmas hely, 94 üres telek azonban többnyire bérben van,

TÁRCA.

ILONKÁMHOZ.

Ne kérdezd hogy szeretlek-e,
Drága, pici angyalom,
Szép szavadra megfelelni, —
Könnyű lenne mondhatom.

Hogyha a csalógány dalát
Elmerengve hallgatom;
Mikor a halk szellő rezeg,
A himbáló lombokon:

Minden hangnak rezgésében
Csókra illő ajakad,
Édes hangu suttogását, —
Képzeli a gondolat.

S mikor ajkad suttogását
Megihletve hallgatom;
Ne faggass, hogy mért szeretlek,
Csak azt higgyed, — hogy nagyon!

Dani Mihály.

Shakspere egyénisége.

— Szabad liceumi előadás. —

— A „Fogaras és Vidéke“ eredeti tárcája. —

Irta: Bablts Mihály.

(Folytatás.)

Ez a lélek, láttuk az életrajzi adatokból, kora ifjúságában könnyelmű volt, élv.

hajhász, kicsapongó. A fiatal Shakspere a mint aligha valami finom cimborákkal a stratfordi csárdában mulat, sőt egyéb nem is mindig tisztességes csinjeikbe is beáll, míg Sir Thomas Lucy békebiró ur vadorzáson nem csipi: egyik legkedvesebb alakját juttatja eszünkbe, a fiatal Henrik herceget, IX. Henrik fiát.

Ime, a pajkos királyfi különös vendégeket hozott atyja palotájába, kocsmában felszedett cimboráit, a kövér, korhely s mégis oly szeretetreméltó Falstaff lovagot, s Poina urfit, a világ legötletesebb és leghasznontalanabb csinnytevőjét: Komoly politikusok helyett e csavargók közt érzi jól magát a vig herceg s vigan tölti a napot. Ime mit felelt a kövér Falstaffnak, aki azt kérdezte, hogy mennyi az idő?

— No a te eszed is úgy behajásodott a sok ópálinkától, vacsora utáni kigombolkozástól és ebéd utáni padon alvástól, hogy nem is azt kérded, amit igazán tudni akorsz. Mi az ördög közöd van neked az idővel? amíg az órák nem sült kappanak, a percek nem pálinkás kupicák, az óramutató nem asszony nyelv, az óra körtéje nem kocma cégér s maga az Isten napja odafönn nem valami jóképű cseléd kerek, kipirult ábrázata, addig nem látom okát, hogy felesleges kérdéseket tegyél az időről.

A legnagyobb bajuk a cimboráknak, hogy kevés a pénzük, még a királyfinak sem elég soha ami van. Ekkor Poina urfinak ötlete támad:

— Fiuk, fiuk, holnap korán reggel négykor Gadshillbe. Buosujárók mennek arra Canterburybe gazdag fogadalmi ajándékokkal, és kereskedők Londonba kövér bugyellárisal; van álarcom valamennyitöknek, lovatok is van: ha jöttök, telerakhatjátok a bugyellárist koronákkal, ha nem jöttök, ott vesztek, akasszátok fel magatokat.

Falstaff rögtön rááll, de a királyfi tiltakozik. Ekkor Poina azt mondja a kövér lovagnak:

— János ur kérlek, bagyj egyedül engem és a herceget; olyan okokat mendok neki e kalandra, hogy belemegy.

Látjuk, hogy János ur eltávozik s a herceg és Poina kifőzik a csinnyt, hogyan támadják meg reggel magát János urat, mintha az álarc alatt őt néznék valami kövér kereskedőnek s hogyan püfölik el ily ürügygel istenesen.

Ebből a pajzán könnyelmű hercegből később V. Henrik lesz, nagy király, a franciák ostroma, népének annyival jobb kormányzója, mennél jobban ismeri e nép legalsó rétegeit is. E könnyelmű herceg maga az ifjú Shakspere, nem kisebb király a képze-

nehány fejedelmi adományként gazdát is nyert (pl. gr. Teleki Józsefné kapja a Görög Orbonás 50 éve megürült ingatlanát, br. Inczédi József szintén kap.) Nemesi telek $36\frac{1}{3}$ házzal, nemesi özvegyé $9\frac{1}{4}$, 12 házzal, szabados 80, 153 házzal, szabados özv. 11, 23 házzal, jobbágy $17\frac{1}{4}$, 40 házzal, jobbágy özv. $2\frac{1}{2}$, 8 házzal, zsellér 7, 78 házzal, zsellér özv. 12 házzal, telek $163\frac{1}{3} + \frac{1}{4}$ ház, 374 házzal.

A határ állt: 1236 köből 13 mérős szántóból, $397\frac{1}{2}$ szekér szénás kaszálóból és 56 akós szőlőből.

Ebből nemesi: 598 köblös szántó, $90\frac{1}{2}$ szekér kaszáló, nemesi özv. 115 köblös szántó, 3 mérő, $55\frac{1}{2}$ szekér kaszáló, szabados 344 köblös szántó 1 mérő, 193 szekér kaszáló, 11 akó szőlő, szabados özv. 28 köblös szántó 1 mérő, 13 szekér kaszáló, 20 akó szőlő, jobbágy 103 köblös szántó 3 mérő, 22 szekér kaszáló, jobbágy özv. 13 köblös szántó 3 mérő, $4\frac{1}{2}$ szekér kaszáló, zsellér 35 köblös szántó 2 mérő, 19 szekér kaszáló, 25 akó szőlő, összesen 1236 köblös szántó 13 mérő, $397\frac{1}{2}$ szekér kaszáló, 56 akó szőlő, egy ilyen ember örökség után használ egy 5 köblös szántóföldet, egy marzsini 1 szekér szénás kaszálót.

Ehez járult bérlet vagy zálog képen a szomszédos faluk határából 133 köblös 14 mérős szántó, $112\frac{1}{2}$ szekér szénás kaszáló, 45 akó bort adó szőlő. A bérelt földek nagysága szerinti sorban így következnek e községek: Reusor (akkor még Russor), Bethlen, Hurez, Mundra, Galac, Kissink, Sóna, Kálbor, Sárkány, Illyén; gör. kath. egyházi javadalom Bethlen és Reusor határában 25 köblös szántó, tehát a város népe 1374 k. 27 m. gabonát, 510 szekér szénát és 101 akó bort termel átlagban. Van ehez 73 közepes, 234 gyenge iga és fogat (külön nem tüntették ki) 334 tehén, 127 tinó, 19 juhkecske, 173 disznó (2 éven felül) 125 kas méh. Megjegyzendő, hogy nagyon kevés család él tisztán gazdálkodásból, a mesteremberek óriás többsége is egyuttal gazdálkodik.

Kivetettek az 1749. évre 2402 rajnai

forint 94 kr. adót melyből hátralékként a következő évre csak 86 frt. 26 kr. maradt.

Adó, nemesek 300 frt. 32 kr., hátralék 21 frt. 36 kr., nemesek özvegye 64 frt. 50 kr., szabadosok 1391 frt. 13 kr., hátralék 37 frt. 51 kr., szabadosok özv. 88 frt. 23 kr., hátralék 7 frt. 8 kr., jobbágyok 225 frt. 1 kr., hátralék 7 frt. 36 kr., jobbágyok özv. 9 frt. 35 kr., hátralék 49 kr., zsellérek 273 frt. 5 kr., hátralék 7 frt. 16 kr., zsellérek özv. 16 frt. 30 kr., idegenek 35 frt. 5 kr., hátralék 5 frt. 30 kr.

E számok meglehetősen jólétet mutatnak. (Folytatjuk.)

Gagyai Jenő.

A szövetkezetek és a kereskedők.

Fogaras, 1909. március 20.

Legközelebbi számunk Fogyasztási szövetkezet felállítása című vezércikkére vonatkozólag sok oldalról hallottunk méltánylást és dicséretet, de olyan hangot is, amely szerint a fogyasztási szövetkezet a kereskedelem megőrlője lenne. Erre a pesszimiztikus hangra vonatkozólag van némi észrevételünk, illetve fölvilágosítással akarunk szolgálni.

Nagyon természetesen, hogy a fogyasztási szövetkezetek működése, mivel a fogyasztási szövetkezet lassankint a kereskedelemnek minden ágát magába zárja, épen nincs inyére a kereskedőknek s különösen azoknak, a kiket legközvetlenebbül fenyeget: a kiskereskedőknek! A nagyokat pedig nem alterálja!

Most is épen azt hallottuk vezetőcikkünkre vonatkozólag megjegyezni: mi lesz majd a kereskedőkből, ha a szövetkezetek elnyomják az egész kereskedelmet?

Erre a kérdésre nem lehet felelni. Mert 1. Ehhez hasonló kérdések mindig felmerülnek a gazdasági haladásnak minden formája ellen. A vasutak és gépek nem tesznek-e fölöslegessé egész sereg foglalkozást? Vajjon a fuvarosok tiszteltreméltó céhére való tekintettel meg kellett volna tiltani a vasutak építését?

A gazdasági rendben épen az jelzi a haladást, hogy bizonyos mennyiségű munka fölöslegessé válik s ezzel egyszerre mind fölöslegessé válnak azok is, a kik azt a munkát végezték.

Ma minden tiz termelőre jut egy kiskereskedő. Már most ha elérjük azt, hogy csak minden száz termelőnek lesz szüksége egy nagy kereskedőre; már akkor óriási haladást tesz a gazdasági élet, mert a sok közvetítő (kiskereskedő) kénytelen lesz átalakulni maga is termelővé. Végre is vannak más hasznosabb foglalkozások is, amelyek esetleg még hasznosabbak és még több nyereséget biztosítanak, mint a cukortörés stb. ... S különben is nem a fogyasztó van a kereskedőért, hanem a kereskedő van a fogyasztóért, mert nem a kereskedő tartja el a fogyasztót, hanem a fogyasztó a kereskedőt.

2. A kereskedőknek egyáltalán nincs okuk a panaszra, mert hiszen egyre szaporodik a számuk.

3. A panasz helyett a kiskereskedők okosabban tennék, ha ők is szövetkeznének; ilyen uton-módon ők is nagyban vásárolhatnának egyenesen a gyárraktól, vagy maguk állíthatnának gyárakat s a nagy nyereség révén olcsóbban adhatnák áruikat a népnek.

A kereskedők, ha tehetik, — meg-

let világában, aki kocsimákban, lebujsokban ismeri meg azt a népet, melyet hivatva van oly utólérhetetlenül festeni. S Falstaff a hengegő, gyáva, nagyétű lovag, a néphumor töről metszett alakja, a tősgyökeres józan angol néphumoré, melyet Shakspeare ifjúkorától fogva magába szívott s mely sohasem hagyta el.

Ime Falstaff a harisnyakötőhöz címzett vendégfogadóban. Az asszony, akit hozzávezetnek, Fürgéné, szerelmi üzenetet hoz a szép Habnétól, aki szereti a kövér lovagot, de még hogy!

— Bizonyára úgy hiszem önnek valami bűbája van — mondja Fürgéné, az isten uccse, az van.

— Nem nekem, biztosítlak nincs, — szerénykedik Janos ur, — leszámítva szép tulajdonságaim vonzóerejét, egyéb bűbajom nincs.

De a szép Habné egyike a windsori vig nőknek és kacagtatóan felülteti a lovagot. Ime Janos ur megjelent a rendezvoun. A másik szobában van az asszony beavatott barátja, ki egyszerre csak nagy rémülettel jön jelenteni, hogy a féltékeny Hab ur váratlanul megjött és pedig gyanakodva, dühösen. Most van ám bajban még csak Janos ur; mit tegyenek? oly vastag, hogy nincs

szekrény, ahol elbujhatna. De van egy óriási kosár, amiben a szenyés ruhát szokták a mosóhelyre vinni; Janos ur épen csak hogy elfér benne; rádobnak néhány darab szenyest. elrejtteni; két legény ruddal a vállára kapja s viszik egyenesen a Themzéhez a mosóhelyre, ott zupp! beleürítik a kosár tartalmát Janos urral együtt a hideg folyóba.

E vaskos, de egészséges angol tréfák hangulata kétségtelenül még Shakspeare otthoni falusi benyomásaiból való: ezek rakták le óriási emberismeretének első rétegét s nevelték kifogyhatatlan egészséges kedélyét.

Itt van ugyanebből a hangulatkörből egy másik szerelmes, méltó párdarabja Janos urnak. A Vizkereszt című vigjáték amelyben szerepel, a legkacagtatóbb farsangi darab. S nincs novetségebb, mint látni Malvoliót, a képzelődő szerelmes udvarmestert, aki azt képzei, hogy urnőjénél a legnagyobb kegyben áll. Szolgatársai egy szerelmes levelet játszanak a kezébe; Malvolio kiokoskodja, hogy azt csak urnője írhatta neki. Ime megjelent a szép Olivia előtt jelentősen mosolyogva és csókokat hányva. Az urnő nem tud mást gondolni, mint hogy udvarmestere megbolondult; és a szegény Malvoliót a saját imádottja megkötözteti és becukattja egy sötét kamrába. A farsangi bohózat pedig fel-

tartóztatlan jókedvvel rohan tovább a legképtelenebb helyzeteken át.

Itt egy igazi farsangi párbaj. A piros-harisnyás hős Keszeg Andor, aki így jellemzi magát:

— Ugy veszem észre, néha-néha én sem vagyok szellemesebb, mint más keresztény, vagy akármely közönséges ember fia; hanem nagy marhahusevő vagyok s úgy hiszem ez árt a szellemnek.

A sok marhahus egyébként nemcsak a lábszárait és a szellemét vékonyította meg, hanem a bátorságát is. Ime Tóbiás, a világ legmulatságosabb párbajsegéde, a fejébe beszéli, hogy ellentete valóságos ördög úgy viv: sőt vivőmester volt a perzsa sahnál. Keszeg vitéz ijedtében már a paripáját igéri Tóbiásnak, csak békitse ki vele. Ki hát e veszedelmes ellenfél? csakugyan valami híres vivőmester? dehogy: sőt lány, a vigjáték bonyodalmai közt férfinak öltözött lány, aki még jobban remeg a párbajtól, mint maga Keszeg. Ime a párbaj tökéletes karikatúrája: két egymástól remegő, buvó ellenfél, kiknek minden vágyuk kibékülni — és mégis megvívni.

(Folytatjuk.)

próbálják azt is, hogy bojkotálják a szövetkezetet, az az rábírnák a nagykereskedőket és gyárat, hogy a szövetkezetnek ne adjanak semmiféle árucikket, mert különben ők nem vásárolnak a nagykereskedőtől, vagy a gyártól. Ily módon a szövetkezet, mely nem tud az árucikkeihez jutni, vagy csak nagyon drágán kapja azokat, nem tud boldogulni. Abban az esetben azonban, ha a szövetkezet valamely szövetségnek kötelekében van pl. ilyen a „Hangya“ nevű is! nem kell tartania a bojkottól, mert a „Hangya“ nagy raktáraiból, vagy a „Hangya“ révén biztosan kap mindent.

Nálunk a kiskereskedők, különösen a kisebb községekben, rendszeren úgy veszik föl a versenyt az új szövetkezettel, hogy korlátlan hitelt nyújtanak, ami sok embert elcsábít s tönkre tesz, s ocsón adnak mindent.

Bármint van is a dolog, de érzi maga a józan nép is, hogy a szövetkezet nem politikai és felekezeti kérdés, se nem nemzetiségi, hanem kenyérkérdés és hogy nem a liberalizmus és nem a politika az ő megváltója, hanem a szövetkezés. Különösen az ilyen exponált vidéken, ahol olyan nagy a széthuzás mint Fogarason is, a szövetkezeti eszmének szép szerepe és magasztos missziója van!

Halmy Gyula.

H I R E K.

Március 15.

Ezt az évenként megjelenő tavaszi ünnepet szépen ünnepelte Fogaras magyarsága ez idén is. A Transsylvania nagyterme tömve volt már délelőtt 11 órakor, amikor Ruzs János zenekara rázendítette az édes-bus, sirva vigadó kuruc nótákat. Erre a Magyar dalegylet férfi kara a nemzeti himnuszt énekelte, amit a nagyszámú közönség állva hallgatott végig, — mire Deutsch Ilona érzésteljes, mélyen átgondolt szép szavalata következett, mit a közönség zúgó tapsokkal jutalmazott.

A dalegylet vegyeskara a nehéz „Ébresztő-“ énekelte azután, bizonyítékot adva készültségéről. A szóló részeket Héjas Pálné, Madácsi Gyuláné és Vodrácska Vencel énekeltek igen szépen.

Most Szeremlei Császár Ákos lépett az emelvényre, szép magyar ruhában és komoly tehetségre és tanulmányra valló gyönyörű ünnepi beszédével elragadta a hallgatóságot. A szónoklásban való jártasságot, a higgadt, de mélyen átértzett szép beszédet nagy figyelemmel hallgatta a közönség és amikor a végén a lelkesedéstől elragadtatva hangzott a riadó szózat a lelkes szónok ajakáról, nagy tapsal és éljennel köszöntötte a közönség. A dalegylet vegyeskara, a szép Rákóci indulót énekelte ezután

sikerrel oldva meg feladatát, élénk elismerést váltva ki a hallgatóságból, mire Ruzs János szép induló hangjainál, osztott szét az ünneplő közönség.

Este a Mercurban bankett volt, társadalmunk minden rétegéből 150 lelkes ember volt ott egy csomóban. A mai sivar, kusza, fonák társadalmi viszonyok között örömmel jegyezzük ezt föl. Örömmel, mert a történet igazolja, hogy sirással még nem amasztottak föl nemzetet. Nem a házból, hanem a munka verejtékéből, az önfeláldozás véréből lesz harmat, mely megtermékenyíti a nemzeti lélek gyökerét.

A banketten Harmath Jenő vezető kir. járásbíró poetikus hasonlatokban, keresetlen, vonzó előadásban szólt a lelkes társasághoz a nagy, szabad és boldog hazáról. Szép történeti méltatást nyújtott közismert elokvenciájával Vodrácska Vencel főgimn. tanár. Beszéltek még Kiss Károly néptanító, Szabó Elemér tanfelügyelő, Bocskor Ádám árvaszéki elnök és mások. A bankett a késő reggeli órákig tartott. Ezt a szép, lélekemelő ünnepet: Bedő Ferenc kir. járásbíró rendezte. Fogarason ilyen nemzeti ünnepet összehozni, létrehozni zizifuszi munka. Elismerés, dicséret illeti tehát Bedő bíró, hogy a magyarság e kis végvárában ilyen magasztos ünnepet rendezett, mely simán, esendesen, de lelkesen folyt le. —ő.

— József napja. Széll József, szeretett főispánunk névnapját az idén vármegyéjétől távol ünnepelte meg. Lapunk szerkesztősége szóban és írásban szokta kifejezni mindig szíves jókívánatait agilis főispánunknak, mint olyan férfival szemben, aki a sajtónak is lelkes támogatója s jó indulattal viseltetik a megye egyedüli organuma iránt. Most a szóbeli gratuláció elmaradt március hó 19-én, de írásban még mindig kifejezhetjük szíves jókívánatainkat, Ő méltóságával szemben. Így tehát most tollunk gyöngeszárnyán röpitjük hozzá a távolból tiszteletteljes, igaz és őszinte gratulációnkat, kérvén az egek urát, hogy őt feleségével, a méltóságos asszonnyal együtt vármegyénk fölvirágzására és boldogítására az isten sokáig éltesse!

— A főigazgató uton. Walther Béla a nagyszabeni tankerület kir. főigazgatója f. hó 14-én hivatalos körutra indult, mely útjában a brassói ág. hitv. ev. főgimnáziumot főreáliskolát, a sepsiszentgyörgyi ref. „székelymikó“ kollégium főgimnáziumot és a Kézdivásárhelyi róm. kath. főgimnáziumot fogja hivatalosan meglátogatni.

— Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Málnásy Károly fogarasi áll. főgimn. helyettes tanárt a pancsovai áll. főgimnáziumhoz rendes tanárrá kinevezte, szeptember 1-től kezdve. De mivel Málnásy a nagyenyedi ref. Bethlen kollégiumban is — már hónapokkal ezelőtt — rendes tanárrá választott, valószínűleg a pancso-

vaiállásról lemond s a nagyenyedi katedrát fogadja el. Már, bár mint is lesz a helyzet, kineveztetéséhez őszintén gratulálunk.

— Uj ügyvéd. Dr. Reisz Árpád ügyvéd Gyulafehérvárról e héten nyitja meg irodáját helyben, a Románó-féle házban.

— Eljegyzés. Halbreich Albert itteni kir. adótiszt eljegyezte e hó 16-án Salamon Nellit, Vulkánban.

— Hiba igazítás. Mult számunkban, a „Fogaras város multjából“ című cikk első hasábjának 17-ik sorában az utolsó előtti legnagyobb szó helyett legnagyobb értendő, sajtó hiba volt itt.

— A felekezeti iskolák felirata. Az elemi népoktatás szabályozására szóló 1907. évi XXVII. t.-c. elrendeli, hogy az iskolai épületeken első sorban, a többinél nagyobb betűvel, magyarnak kell lennie a felírásnak. Apponyi Albert gróf, közoktatásügyi miniszter most a vármegyék közigazgatási bizottságait utasította, hogy a törvényellenes felírásokat haladéktalanul távolítsák el. Egyben köteleességükre tette a miniszter a politikai hatóságoknak azt is, hogy amely iskolafenntartó ez újabb rendelkezésének eleget tenni vonakodnék, vagy a jövőben a kifogásolt felírásmódot újra alkalmazná, azt a tanítói nyugdíjalap javára fizetendő 500 korona pénzbírsággal sújtsák.

— A szabad liceum. A felnőttek oktatására szolgáló gimnáziumi esti előadások ezidei sorozata március 13-án ért véget, amikor is Löventritt Andor vegyész-mérnök, a zernesti celuloze gyár alkalmazottja, érdekes előadást tartott a papírról, a szép számu, érdeklődő hallgatóságnak. Kezdetől fogva bemutatta a papír gyártás haladását, keletkezését és mai stadiumát, szemléltető példákkal és mintákkal sőt vetített képekkel is ilusztrálva előadását, amelyet élénk figyelemmel kísért a hallgatóság. Jövőre az új gimnázium falai között nagyobb arányú előadásokat élvezhet a hallgatóság és remélhetőleg az első évihez hasonló érdeklődést tanúsít majd e hézagpotló és szükséges modern intézménnyel szemben.

— Aszfalt rongálók. Kiirtuk már nem egyszer, hanem számtalanszor, hogy a kofák s más egyének a targoncákat nem a kocsiuton, hanem a könnyebbség s kényelem szempontjából az aszfalton huzzák. Szemünk látára esett ki az aszfalt kő, s egy targonca még az aszfaltot is összetörte, megrongálta. A rendőröknek nem lehetne figyelmeztetniök a kofákat, inasokat, hogy a szekereket, targoncákat nem az aszfalton, hanem a kocsiuton kell huzni?

— Helyreigazítás. Mult számunk vezetőcikkéből a katasztrális holdak után járó megfelelő számok kimaradtak a gabonatermést illetőleg. Rektifikálva azokat a részleteket a közlemény a következőleg hangzik: „A buzatermést nézve Brassó megyében átlag: 35-116, Nagyszabon és vidékén: 194-183, addig Fogarasmegyében 43-735 métermázsára tehető; katasztrális holdanként Brassóban: 5-86, Fogarason 4-18, Szabonban 5-92. Továbbá: A legutolsó helyet foglalja el Fogarasz vármegye az árpa természetében, amelyben Nagyszabon és vidékére tavaszi árpa 32-197, Nagyküküllő vármegyére 13-044, Fogarasz vármegyére azonban csak 12-435 métermázsú esik, katasztrális holdanként Szabonban 8-95, Nagyküküllőben 7-42, Fogarason pedig 7-72. A zab termelésből Nagyszabon és vidékére 128-703, Nagyküküllő vármegyére 154-978, Fogarasz vármegyére 154-517 méter-

máza esik; katasztrális holdanként Szebenre 9-23, Nagyküküllőmegyére 8-16, Fogarasra 9-27 esik. Brassóvármegyében volt a legkevesebb termés: 112-527.

— **Kövezés.** A mit már mi évek óta sürgetünk, hogy a sárrá, porrá váló kavicsok helyett kövezessék ki az utcákat, meg fog valósulni, mert Kossuth Ferenc ipar és kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy azt minél előbb megvalósítsák az országuton, főutakon. Így végre-valahára megszabadul városunk az óriási portengertől nyáron, tavasszal, ősszel és télen pedig a sártól s loaspocstól s nem fogjuk nyelni ezután szálló fillereinket por alakjában. Jövő számunkban különben arról majd még bővebben írunk, most csak jelezzük az öröndetes hírt, mely bizonyára kedvesen fogja érinteni Fogaras város lakosságát.

— **Mulatság.** A zernesti ifjusági egyesület folyó évi február hó 20-án, könyvtára alapja javára, szépen sikerült táncestélyt rendezett. A táncestély műsorral volt egybekötve. A műsor Gabányinak „A levél” című monológiával vette kezdetét, melyet Hábel Jolán állami ovónő adott elő. A jól sikerült humoros magánjelenetet a közönség tetszéssel fogadta. Második pont volt „Introduction et Rondó”, Kalkbrennertől. Zongorán előadta: Kovácsné Végh Ilona állami tanítónő. A kitűnő játékot a közönség nagy élvezettel hallgatta s tetszésének óriási tapsviharral adott kifejezést. Ezekután Lampérth Géza „Megjötték a huszárok” című vígjátékát adták elő, jó sikerrel, az egyesület tagjai, névszerint: Proszig Ida, Götz Kata, Zebli Vilmos, Chiroiu János, Proszig József, Bayer György és Péter István. Ez a tél folyamán a második szereplésük. Dicséret érdemi őket, kik gyári iparos ifjak s mint ilyenek, egész napon által a dologtól elfáradva bár, a próbákra mégis pontosan megjelentek. Hogy az előadás és a mulatság jól sikerült, az Recker János állami iskolai igazgató tanító érdeme. Faradságot nem ismerve tanította az egyesületi tagokat s rendezte az egész mulatságot. Műsor után táncra perdült a fiatalság. Az iparosokon kívül, kik ez alkalommal teljes számban vettek részt, jelen voltak: Czampa Gusztav kir. járásbíró családjával, Huszár V. bírósági végrehajtó, Wesston H. és neje, gyári tisztviselő, Kosztur K. főgépész. A románság részéről jelen volt: Özv. Cutaan Aurelne gyógyszerésznő, Aiteanu Alexandrina közs. tanítónő, Dr. Hoadrea H. ügyvéd, Naste Gy. jegyző, valamint a gör. kel. iskola tanítói teljes számban. Hogy jól mulattak bizonyítja az, hogy reggel 5 óráig a legjobb hagulatban maradt együtt az egész társaság.

— **Iskolai ünnepek.** Nemzeti felszabadulásunk gyönyörű ünnepét városunk összes magyar iskolái méltó keretben ünnepelték meg. Az állami főgimnáziumban reggel 8 órakor az osztályfőnökök lelkes beszédek tartottak a tanuló ifjuság előtt e nap jelentőségéről, majd az osztályok legjobb szavalói alkalmi szavallatokkal bővítették a programot. A „Mikszáth önképzőkör” is magas nívón álló ünnepélyt tartott, melynek változatos műsorának sikere Krebsz Ernő vezetőtanár és Albrich János zenetanár érdeme.

A műsor a következő volt: 1.) Nyitány. (Hadik óbester nótája). Előadta az ifjusági zenekar. 2.) Nemzeti dal. Petőfi Sándortól. Szavallta Lauritsch Frigyes VIII. oszt. tan. 3.) Honfidal. Énekelte az ifj. énekkar. 4.) Ünnepi beszéd. Tartotta Zankó László ifj. elnök. 5.) Zengjen a dal. Énekelte az ifj. énekkar. 6., Erős hit. Ábrányi Emiltől. Szavallta Herschdorfer Hugó VI. oszt. t. 7.) Rákóczi induló. Előadta az ifjusági zenekar. Az áll. polg. leányiskola délelőtt 10 órakor tartotta ünnepségét, ismét szép bizonyítékát adva hazafias szellemének és egy a tanítónők mint a növendékek igaz lelkesedésének. Az ünnepi beszédet Botta Anna ig. mondotta, lelkes, mély érzésű hangon. Az ev. ref. és római katolikus állami elemi iskolák osztályonként beszédekkel, szavallatokkal, énekekkel ünnepeltek, az izr. el. iskola 9 számból álló hazafias programmal külön ünnepélyt tartott. Szóval március idusát minden iskola szívébe vési a zsenge ifjuságnak és így van ez jól: így lesz ez örök ünnepünk.

— **Fogadó órák.** Az áll. főgimn. tanári kara, — a miniszteri rendelet értelmében, minden hó első hetében, — most márc. 22-től kezdve a III. ellenőrző tanácskozás után a gyermekek előmenetele iránt érdeklődő szülők, az áll. főgimn. tanári szobájában a következő sorrendben fogadják:

Albert:	márc. 22-én,	hétfőn	9—10
Halmi:	" 23-án,	kedden	9—10
Vodráskai:	" "	"	10—11
Fridrich:	" 24-én,	szórdán	9—10
Reider:	" "	"	10—11
Görög:	" "	"	11—12
Málnásy:	" 25-én,	csütörtök	8—9
Krebsz:	" "	"	9—10
Tas:	" "	"	10—11
Pap:	" 26-án,	péntek	9—10
Babics:	" 27-én,	szombat	8—9
László:	" "	"	9—10
Ambrózy:	" "	"	10—11

— **Tátraházi tüdőbeteg szanatorium.** A belügyminiszter által engedélyezett Tátraházi Tüdőbeteg Szanatoriumban ez évben is ötven félingyenes helyet tartanak fenn első sorban vármegyei és városi tisztviselőknek és azok családtagjainak, vagy ha ilyenek nem volnának, ugy másodsorban a közönség köréből jelentkező tüdőbetegeknek. — A félingyenes helyeket csakis a vármegyei, illetőleg városi fő orvos által megvizsgált, sanatoriumi kezelésre alkalmas és ilyen értelmű bizonyítvánnyal ellátott tüdőbetegek tölthetik be. A helyek lefoglalása május hó 15-től október 15-ig tart. Egy-egy félingyenes hely napi összes költsége 6 korona, a mely az intézetbe való belépéskor havonta előre fizetendő.

— **A nagyszobeni—szentagotai vasút** építéséről szóló törvényjavaslatot a képviselőház pénzügyi bizottsága f. hó 9-én elfogadta. Az erdélyi—délvidéki vasút r. t. március 24-én renkivüli közgyűlést tartott a fogaras—brassói h. é. vasút r. t. beolvasztása tárgyában, mely utóbbi vasút társaság ugyanakkor határoz a beolvasztás és a felszámolás kimondása tárgyában.

— **Helyszíni bejárás.** A fogarasi átke-

lési utszakasznak 25 km. hosszban kőburkolattal való ellátása tárgyában a közigazgatási helyszíni bejárás Gyárfás Győző kir. műszaki tanácsos elnöklete alatt f. hó 18-án tartott meg. Ezen tárgyalás alkalmával a városnak nyilatkozni kellett, vajon hozzájárulhat-e a burkolat költségéhez, mert ettől függ, hogy az ut az eredetileg 8.00 m. szélességben fog-e köveztetni, mivel ellenkező esetben a kincstár a saját költségére csak 5.00 m. széles utkövetet létesít. A város képviselőtében a polgármester kijelentette, hogy a város súlyos anyagi helyzetére való tekintetből a költségekhez nem járulhat hozzá kéri azonban, hogy az ut 8.00 m. szélességben kőburkolattal látassék el. A bizottság egyhangulag a kereskedelemügyi miniszter urnak a város kérelmét elfogadásra ajánlotta.

— **Rovancsolás.** Szédlák Imre brassói pénzügyi titkár Fogarasra érkezett s több napon át rovancsol a helybeli kir. adóhivatalnál.

— **Matiné.** Az állami főgimnázium lelkes ifjusága — mint halljuk — mint minden évben ugy most is lázasan készül az április hó 25-én tartandó matinéra, melyet az idén a Transilvânia nagytermében fog rendezni. A bevételt a zászló, zongora, és önképzőkör javára akarják fordítani az ifjak. Erre a lélekemelő ifjusági matinéra mely eddig is oly jól sikerült, már ezúton is föl hívjuk a n. é. közönség b. figyelmét.

— **Fővárosi kabaré.** Fejér Dezső orfeum társulata hétfőn kezdi meg előadásait a Transilvânia nagytermében.

— **Tanulmányi kirándulás.** A m. kir. áll. főgimn. ifjuságából 24 tanuló Krebsz Ernő és Tass Kálmán tanárok vezetése mellett április hó 3-án tanulmányi kirándulásra indul. A lelkes kis csapat először megnézi az ország fővárosát Budapestet, ezután Fiuméba megy s megnézi ezt a híres tengeri kikötő várost. Ebből az érdekesnek ígérkező utból csak április hó 10-én, az az húsvét ünnep szombatján tér vissza a kis társaság, valóban gazdag tapasztalatokat hozván onnan magukkal. Intézetünk agilis igazgatója: Major Károly dr. s a kiváló tanártestület minden évben ki tudja szemelni a tanulmányi kirándulásra alkalmas, gazdag tapasztalatokat ígérő helyeket, az ifjuság lélek és szívnemésítésére vonatkozólag.

— **Aszonyvasár Kercisorán.** Egy kicsit talán bihetetlennek tűnik föl a tisztelt olvasó előtt, de a mint helyi tudósítónk onnan írja tényleg meg történt eset. Ugyan is 1909. évi február hó 18-án este Strezakercisorán a községi vendéglő helyiségében egy 4 tagból álló társaság mulatott. Mikor az édes alkohol megtette kellő hatását a társaság tagjai és a korcsmáros között árverés indult meg. A korcsmáros tulajdon feleségét, amaz minden tulajdonával együtt. 10 kor. volt a kikiáltási ár és a társaság az igen szemre való árucik-ért fölverte az összeget 200 koronára. A legtöbbet ígérő egy 24 éves fiatal ember volt, kinek nem volt meg a pénz hogy azt sajátjából kifizette volna hanem egy vagyonosabb és idősebb mulató társától kérte kölcsön. Hanem részeg fővel is de gondolkozóba esett, hogy kifizesse-e a pénzt. Ezt látta a megvásárolt feleség, biztatni kezdte új gazdáját, hogy csak fizesse ki, mert reggel 3 szor annyit ad neki. Erre a

**Magyar Ásványviz Forgalmi és Kiviteli
Részv.-Társ. Budapest, V., Bathory-u. 5.**

főlére a ta Fogaraszon:

Thierfeld Lipót cégnél.

Állandóan raktáron vannak és árusítatnak azonnali palakosere mellett:

Borszéki főkut	Boholti	Kászon-Jakabfalvi
Borszéki Kossuth-kut	Előpatáki	Kászon-Salutaris
Borszéki Boldizsár-kut	F.-Rákosi Mária	Répati
Bodoki Matild	Fehérkői	Székely-Selters
Baross	Glória	Stojkai
Borhegyi	Horgász — Hankó	

vevő ki is fizette a pénzt, amit a korcsmáros át is vett tanuk jelenlétében.

Most következik a vásár érdekesebb része. A megvásárolt cikk eltűnt mihelyt vevő a pénzt kifizette. Reggel a vevő követelte vissza a pénzt, vagy az aszonyt, de az eladó az aszonyt nem adta mert nem volt és a pénzt azért nem adta, mert állítása szerint azt tőle azon éjjel ellopták. Hitelező pedig a pénzt kéri vissza vevőtől, emez pedig nem tud fizetni. Tehát olyan bonyolult ügy lett a vásárlási ügy, hogy a bíróság fogja ezt véglegesen elintézni. Vevő részéről a jelentés el is ment a bírósághoz.

— **Értesítés.** Van szerencsém Fogaras és környékének nagyrabecsült közönségét értesíteni, hogy 3 heti külföldi tanulmányutamról visszatérve, fogtechnikai műtermemet a legmodernebb és legművészebb munkák kivételére berendeztem. Készítek: aranybetöméseket, (Inlay) porcellánbetöméseket, szájpaddás nélküli műfogakat (bridge work), aranyhidmunkákat, richmodkoronákat aranykoronákat, csapfogakat, stb. stb. a leglelkismeretesebben. Kérem az i. t. nagyközönséget, hogy eddig is irányomban tanusított bizalmát továbbra is fenntartani kedveskedjék. Fleischmann H. fogtechnikus.

— **Jegyző választás Strezakercsorán.** Február hó 19-én tartották meg a strezakercsorai körjegyzőségben a jegyzőválasztást. Dél előtt megérkezett a körjegyzőség székhelyére Bokros Emil járási főszolgabíró a hol a Felsőárpás, Streza és Opreakercsora községek képviselő testületei már összegyűltek. A gyűlés 10 órakor vette kezdetét Bokros Emil járási főszolgabíró elnöklote alatt. Elnök felhívására a képviselő testületi tagok Bayer Ágoston, Szikszay Béla, Moneu Pál és Smedu György képviselő testületi tagokat bizalmi férfiakká választják. Elnök jelentti, hogy beérkezett összesen 22 pályázat és ezen pályázókat egy kivételével, ki ellen fegyelmi vizsgálat van folyamatban, az összes jelölti. Ekkor Smedu György és 13 társa írásban névszerinti szavazást kért, amit elnök el is rendelt és a szavazatszedő bizottságba ki küldi Vulcan Viktor elnöklote alatt: Budák Emilt és Knöpfler Eliászt. A szavazás megkezdése előtt elnök a gyűlést 10 percere felfüggeszti. Szünet alatt a képviselő testületi tagok, kik a választandó jegyző személyére nem állapodtak meg véglegesen, mert a nézetek igen eltérők voltak, heves vitát kezdtek. A felsőárpási képviselő testület bizonyos preszió alatt állott, vezetői befolyásolták és biztak nagy számukban, a választásra döntő befolyást akart gyakorolni, ők Gábor Sándor személyében látták a legjobb körjegyzőt. Eme óhajunknak kifejezést is adtak, sőt nyíltan kijelentették, hogy most ők választják meg a körjegyzőt. Ezt látta a másik két község képviselő testülete, gyorsan határozott és Budák Miksa személyében látták jobbnak öszpontosulni, ki már 1908. év július hó 24-e óta helyettes körjegyzői minőségben fáradhatatlan buzgalommal vezette a három község ügyét. A többi aspiráns látva a fejleményeket, bele nyugodott a képviselőtestületek határozatába és így csak két erős párt küzdött az állomás elnyeréséért. Először Opreakercsora község képviselő testülete szavazott le, azután Strezakercsora és legvégül felsőárpásiak, kik tervükhöz hiven kitarítottak és egy kivételével az ő jelöltükre szavaztak le. A választás eredménye Budák Miksa részére volt a kedvezőbb, mert 26 szavazattal 21 ellenében a strezakercsorai körjegyzőség jegyzőjévé lett választva és így a felsőárpásiak reményükbe csalódottan tá-

voztak Kercsoráról. Budák Miksában egy igazán lelkiismeretes és munkás hivatalnokot nyert a három község, ki eddig is elévülhetetlen érdemeket szerzett a községek ügyeinek rendezése körül.

— **A brassói rabsegélyző egyesület** Fogaras városából igen szép támogatásban részesült. Dr. Knörr Ferenc kir. ügyész gyűjtő ivén, mint rendes tagok az egyesületbe beléptek: Belle Sándor alispán, dr. Benedek Artur vármegyei főjegyző, dr. Miku András vármegyei tisztifőjegyző, dr. Lesmann Henrik vármegyei főorvos, dr. Harmath Jenő vezető kir. járásbíró, Bedő Ferenc és Nádndvary László kir. járásbíró, dr. Ludwig Alfréd és Oláh Béla kir. albiró dr. Turcu János, dr. Senchea János, dr. Rosenberger János, dr. Vasu Oktáv ügyvéd, Fejér Gyula és Valentin Artur járásbírói jegyző, Balla Károly ref. lelkész, Fleissig Gyula gyáros, Steinburgi Pildner A. F. gyógyszerész kik közül dr. Miku András, dr. Rosenberger János, dr. Senchea János, dr. Vasu Oktáv, Balla Károly, Fleissig Gyula, Steinburgi Pildner A. F. és dr. Lesmann Henrik az 1909. évi 2—2 korona tagsági díjakat nyomban be is fizették. Ezenkívül az egyesület részére Kovács Gábor kir. műszaki tanácsos 1 kor., Riszdorfer L., kir. jószágfelügyelő 1 koronát, Szabó Elemér kir. tanfelügyelő 2 koronát, és Péchy János földbirtokos 2 koronát voltak szivesek adományozni. Ugyancsak a dr. Knörr Ferenc kir. ügyész gyűjtőivén lépett be az egyesületbe rendes tagul 20 korona alapítványi díj befizetése mellett Senti Bálint kir. tanácsos, pénzügyigazgató. A nemes célu egyesület támogatásáért minyjáknak hálás köszönetét fejezi ki a brassói rabsegélyző egyesület elnöksége.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Kog-nak Fogaras. Jól és szellemesen megírt heti krónikáját legnagyobb sajnálatunkra nem közölhetjük. Először is azért, mert ha a közönségnek nem is, de a szerkesztőnek minden sor szerzőjét ismernie kell, már pedig ez itt nincs meg. Mi is irogattunk ilyen fajta dolgokat régebben: „Mercuriusz tarisznyájából” címen, de sok ellenséget szereztünk közléséből magunknak, mert Fogaras társadalma fájdalom! a szellemes tréfákat nem érti s a legcsekélyebb szikrából is láng ostromot kovácsol, mellyel a szerkesztőt üti. Három olyan pont van a „hétről” című cikkben, amelynek közlését elsősorban az előttünk is ismeretlen, szellemes cikkíró bánná meg, de a mellyel a Fogaras és Vidéke is kilépne eddig oly jól megőrzött semlegességéből. Ezt a három pontot pedig kibagyni a cikkből nem lehet, mert akkor az egész hatását vesztené. Legnagyobb sajnálatunkra tehát el kell állanunk ezuttal a cikk közlésétől, melyért azonban reméljük, az ismeretlen cikkíró nem fog szintén megharagudni, hanem agilitásával és szellemes tollával ezután is mellénk állva lendít a közügyön.

Sz. V. Olahujfalú. A kedves lemondó, moll akkordokból csak elvétve jut hozzám egy kőza kis sugár. Reméljük ezután szorgalmasabb lesz. A vers jönni fog, a próza, ha kitavasodik. — Üdvözet.

D. M. Sepsiszentgyörgy. A miket eddig leközlöttünk azok mind egy félév óta hevernek íróasztalom fiókjában s várva-várták

már a feltámadás nagy napját. Türelem „Ilonkához” jőn.

Nemközlhetők: „A tüzoltó egyletről,” „A közigazgatás lassúsága,” „A telefon hálózat,” „A huszár” stb.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THERFELD DÁVID.

! Nyavalyatörés !

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad hattyú gyógyszerár által Majna Frankfurt.

Tisztelettel értesitem Fogaras vármegye és város t. közönségét, hogy Fogarason, az államvasutak felő vezető illényi uton egy

ÉPÜLET- és TŰZIFAKERESKEDÉST

nyitottam.

Csakis jó áru, mérsékelt árak és figyelmes !!! kiszolgálás. !!!

Szives támogatást kérek!

DOMÁNY ARTUR,
fakereskedő.

Amortizációs tisztvis. kölesön ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt

Az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselősege”

Kolozsvár,

Ferencz-József-ut 7. szám alatt.

Válaszbélyeg csatolandó.

Óriási pekingi kacsa

bronzpulyka, arany-sárga és hófehér ::
orpington tyuk
tenyész-tojásokról
ingyen árjegyzéket
::: küld :::

Fedák István,

többszörösen kitüntetett
:: fajbaromfi tenyésztete ::

Kecerpálvágása,

U. p. Tapolyhanusfalva. (Sáros-megye.)

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes és Társai

Medgyes (Nagyküküllöm.)

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket u. m.: magonc, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, poszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepretdiszcszerjéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tullevelu fakat, rózsákat stb.

Arjegyzek kívánatra bérmentve.

KÖHÖGÉS!

A ki saját magát vagy gyermekeit köhögés, rekedtség, torokhurut, görcs és számarhurutos köhögéstől megmenteni akarja, vegye az orvosilag kipróbált és ajánlott

Kaiser-féle

mell-Caramelleket

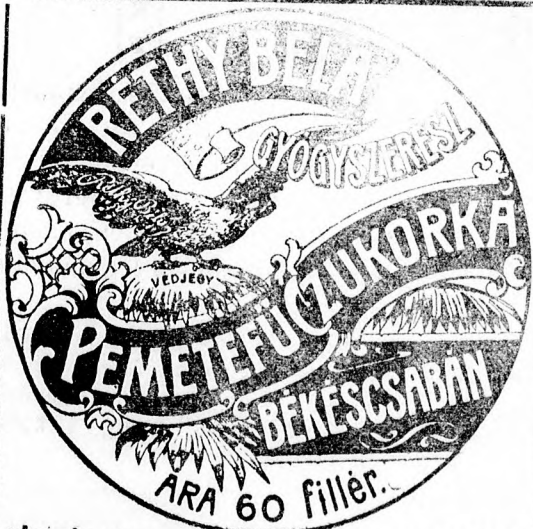
a 3 fenyő jellel

5500 közjegyzői leg hitelesített bizonyítvány.

Csomagja 20 és 40 fill.

Szelencéje 80 fillér.

Kapható: Hermann J. P., dr. Kontesveller Károly gyógyszer-táráiban és F. A. Pildner Steinburg Orvanyalhoz címzett gyógyszer-táráiban.

KÖHÖGÉS, REKEDTSEG ÉS HURUT ELLEN NINCS JOBB A

RETHY-féle

Pemetefü-cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kerjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 DOBOZ 60 FILLÉR.

Csak RETHY-félet fogadjunk el.

Keil-lakk

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz - kenőcs kemény padló számára

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 90 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Keil-féle legfinomabb cipő krém 30 fill.

Mindenkor kaphatók:

Járos I. cégnél Fogaras.

Brassó: Lang és Theil.

Nagy-Szeben: Misselbacher I. B.

Szent-Agotha: Gunne Testv.

Ujegyház: Buchholzer György.

Ezelőtt ha valaki elrontotta a gyomrát, elvesztette étvágyát vagy székszorulásban szenvedett s ebből kifolyólag gyomorégése, gyomorfájdalma, vagy fejfájása támadt, vagy nagyon elhízott, kénytelen volt az undorító izü keveréket, pillulákat, teákat vagy keserűvizet használni, melyeket igen gyakran gyomra nem tűrt meg s azokat ki is hányta.

Most szükségtelen magát sanyargatni, mert az

Inda-cukorka

ize a legkellemesebb, hatása pedig minden eddig létező hashajtó és gyomorjavító készítménynél sokkal jobb. Nemcsak felnőttek, de a gyermekek is igen szívesen beveszik s még csecsemőknek is adható. Ha evés előtt megesszik 1 vagy 2 darabka Inda-cukrot akkor bármily erős székrekedése is van, azt görcsök és erőlködési fájdalmak előidézése nélkül 1 vagy 2 óra alatt megszünteti. Ha pedig evés után bevesz 1 darabka Inda-cukrot, akkor gyomra kitünően fog emészteni s étvágya hatalmasan fog gyarapodni és székszorulása sohasem lesz. Ha gyomorégést, savanyu felbőfögést érez, 1 darabka Inda-cukor azonnal megszünteti azt. Azok, kik túlságosan elhiztak és karesubbak akarnak lenni, egy bizonyos ideig használják rendszeresen az Inda-cukorkát s rövid idő alatt tapasztalni fogják annak kitünő hatását. Szóval az Inda-cukor a legjobb gyomorszabályozó. Minthogy pedig egészségünk alapját a gyomor rendes működése képezi, mert ez veszi fel a táplálkozásra szánt ételeket és italokat s azokat megemésztve vér alakjában a testbe juttatja, azért használjunk állandóan Inda-cukorkát s akkor gyomrunk mindig rendben lesz.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

Ára 1 tegeresnek (10 darab) 40 fillér.

Készíti: Balázsovich Sándor sepsiszentgyörgyi Korona gyógyszer-tára és székelyföldi gyógyszer-termékeket feldolgozó szaklaboratoriuma, SEPSISZENTGYÖRGY.

Középponti raktár: Budapest, VIII, Jozsef-utca 35-37.

fordaljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet I. fajtisza anyagra.

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

Gyümölcsfák, disz- és kerítésnövények stb.

Nemes szilvacsemetékben nagy készlet

Szőlőoltványok
európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.

Arjegyzekeket ingyen küld:

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Tízévi szak tudás!

Kitüntetés

GUST RICHÁRD fogtechnikus Brassóból.

Ajánkozik mindennemű fogtechnikai munkák készítésére modern és pontos kivitelben.

Berlin 1907.

Fogaraszon minden csütörtökön 9-5-ig a Páris-szállodában.

„Sabott árak.”

Kotta újdonságok.

Kaphatók: Thierfeld David könyv-, papir- és zeneműkereskedésében.

	K. fill.		K. fill.
Fráter Lóránd, 100 dal zongorára, énekre	3.—	Eálkirálynő, magyar szöveggel	3.—
" " 3 magyar népdal	2.—	Varazskeringő, I—II. füzet, egyveleg á	3.— 6.—
" " 100 szál gyertya, 100 itce bor	2.—	" teljes operett	6.—
Tatárjárás, egyveleg I—II. füzet	á 3.— 6.—	"	2.40
" Keringők	2.40	A Modern Betyár	1.80
" Indulók	2.40	Csibikém, kuplé	1.80
Dollárkirálynő, egyveleg I—II. füzet á	3.— 6.—	Esti dal	1.80
Dollárkeringő	2.40	Vera Violetta, Operette 1 felvonásban	3.—
Dollárkirálynő, Ringbrein dal	1.80	120 magyar dal album, írta Huber Sándor	3.—
Csók király, 1 füzet	3.—		

Ugyszintén nagy választék mindenféle klasszikus kottákban, számonkint 24 fillér. Nagy választék a GERŐ-féle zeneműtárban
1 szám ára 20 fillér.

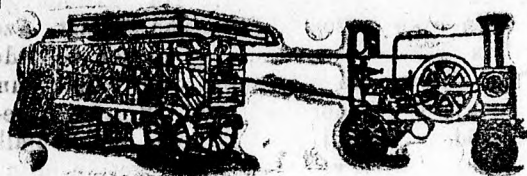
Számtalan első díjakkal és díszoklevelekkel
kitüntetve.

KALMÁR ÉS ENGEL

MOTOR- ÉS GÉPGYÁRA

BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.

Ajánlja egy cséplőgépet, mint malomüzemre leg-
egyszerűbb benzínmotorjait, benzínlokomobiljait
valamint szivógázmotorjait, melyek V., Lipót-
körút 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás
!! kitünő cséplésért !! Egyedül létező újdonság!

Ezen motorok egyenletes járása és bámu-
latos egyszerű szerkezetük folytán bármely
legjáratlanabb ember által is azonnal köny-
nyen kezelhetők.

Árjagyzék ingyen! — Olcsó árak részletfizetésre!

„M-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-
féle Antinicotin-oligarettahüvelyek fadobozban.

Figyelem! Csak a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes hüvelykártyát
tartalmaz.

Hirdetések jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

PÉNZ

KÖLCSÖNT

kieszközlünk 1800 K évi fizetéstől kezdve köztisztviselőknek és katonatisz-
teknek a legtöbb esetben kezes nélkül, kötelevényre 10—30 éves tör-
lesztésre 6—6 1/2% kamatra. Régi tartozásokat előnyösen konvertálunk. Min-
den köztisztviselő tegyen hozzánk kérdést a szükségelt kölcsön tárgyában,
mert vállalatunk a legnagyobb bankokkal állván összeköttetésben, módunk-
ban áll az egyáltalán elérhető legnagyobb összegű kölcsönt a legelőnyösebb
feltételek mellett kieszközölni.

Levélbeli kérdésközlésnél okvetlen megírandó a kölcsöntkérő neve, állása,
lakhelye, kora, szolgálati ideje, fizetése, fizetését terhelő tartozások összege és hogy
van-e biztosítási kötvénye. Ezek közlése után mi díjtalanul részletes felvilágosítás-
sal szolgálunk. Előleges költséget nem kérünk, a közvetítési díj pedig a kölcsön
felvétele után fizetendő.

Váltókölcsönt magánosoknak, tárcáhitelt nagyobb kereskedőknek,
vállalkozóknak stb. továbbá kölcsönt biztosítási kötvényre, sorsjegyekre,
értékpapírokra, katonai házassági óvadéokra, vidéki takarékpénztárak és ban-
kok részvényeire egy nap alatt legelőnyösebben folyósíthatunk. Kérdésközlé-
séhez válaszbélyeg csatolandó.

Gerő Testvérek,

törv. sz. bej. hitelvállalata: Budapest, VIII. Rákóczi-ut 57. sz.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedésében.

Ny. Thierfeld Dávid könyvayomdájában, Fogarason.